

”Jag är inte ensam, det finns andra som jag”

Unga hbtqi-personers levnadsvillkor

BILAGA 2

I den här bilagan finns en text med förslag på förändringsarbete i skolan som kan läsas ihop med kapitlet i rapporten som är skrivet av Irina Schmitt.

Förändring pågår!

Förslag på förändringsarbete kring kön och könsidentitet i skolan

Av Irina Schmitt

Irina Schmitt är lektor vid Genusvetenskapliga institutionen, Lunds universitet. Irina forskar i trans- och queer-feministisk utbildningsforskning med fokus på organisationer där kunskap produceras och det nationella skrivs in, som skolor och högskolor.

Vuxna i skolan, ansvariga i förvaltning och politik, och de som utbildar lärare kan göra mycket för att skapa en studiemiljö som är mindre präglad av könsnormer. Detta arbete har stöd i lagen, i läroplanen och i forskningen. Jag hoppas att de föreliggande förslagen kan ge stöd i skolornas förändringsarbete kring kön och könsidentitet. Som jag har visat i mitt kapitel är detta arbete både nödvändigt, i enlighet med gällande regelverk – och inte särskilt komplicerat.

I skolan behövs en balans mellan att se den enskilda eleven och att se helheten, strukturerna. Denna balans skapas utifrån skolans styrdokument och ekonomiska ramar, samt rektorers, lärares och andra anställdas professionella kompetens och utbildning. Skolans arbete är även format av den enskildas erfarenheter och värderingar (Schmitt, 2020). Det är här elever som bryter mot könsnormer kan komma i kläm, klämmas in mellan rutiner, en hektisk vardag, kunskapsluckor och olika värderingar. Att bli inklämd kan betyda att inte kunna eller våga röra sig eller andas – inte våga säga emot. Att bli rädd för att gå till skolan och rädd för att ställa frågor som är relevanta för kunskapsutvecklingen och viktiga för ens egen utveckling.

För de vuxna i skolan kan det skapa stress att behöva hitta bra lösningar i stunden när elever bryter mot könsnormer. Det kan också skapa stort obehag för könsnormbrytande vuxna att se hur elever som är trans på olika sätt mår dåligt eftersom skolan inte tar dem på allvar.

Att vara trans på olika sätt är ingen nödsituation och behöver inte vara dramatiskt. I stället för att enbart reagera i stunden kan politiker, rektorer, lärare, kuratorer, skolsköterskor och andra vuxna skapa en skola där färre spontana lösningar krävs eftersom det finns ett genomtänkt pedagogiskt och administrativt arbete, det som kallas ”whole-of-school approach” (Bartholomaeus & Riggs, 2017a, 2017b; Brömdal et al., 2020). Att göra detta arbete är inte valfritt, det ingår i skolans uppdrag att skapa en studiemiljö fri från diskriminering, och att vara förberedd sparar tid och kraft.

Utifrån materialet från en studie med 13 unga och unga vuxna som diskuteras i artikeln ”Man måste verkligen ändra i läroböckerna för att få en ändring i samhället – kön och könsidentitet i skolan”, material som skapats av aktivister och intresseorganisationer, och den internationella forskningen föreslår jag att

skolors förändringsarbete kan och behöver göras inom flera områden, och jag strukturerar förslagen efter dessa områden.

Följande förslag kan användas i och anpassas till alla skolformer. För ett detaljerat arbetsmaterial för åldersgrupperna fk–6 rekommenderas även boken **Trans, kön och identitet – att arbeta inkluderande i fk-6** av Edward Summanen och Tom Summanen (2017).

De flesta förslag är mycket enkla att genomföra och arbetet med dem kan börja redan i morgon. Andra kan kräva ett lite mer omfattande arbete. Men inget av dessa förslag är i grunden komplicerat. Här kan varje skolområde, skola, lärarlag och kuratorsgrupp börja med att göra en prioritering och bestämma vad som kan göras med en gång och vilka insatser som behöver lite mer framförhållning.

Rutiner och strategier på skolan **(huvudansvarig: ansvariga i förvaltning och politik, rektor)**

Att ha rutiner på plats i början av skolåret underlättar för både eleverna och skolan.

- Administrativa system är ofta ett stort stöd, men kan även bidra till administrativt våld (Spade, 2015), där blanketten blir viktigare än människan. Skolledningen kan samverka med skolans huvudansvariga för att säkerställa att systemen tillåter att till exempel rätt namn dokumenteras, om det önskas av eleven, utan att inkräkta på rättssäkerheten. För att skydda elevens integritet är det viktigt att det regleras vilka som har tillgång till denna dokumentation.
- Det är viktigt att fråga eleven hur den vill att skolan agerar:
  - Ska alla berörda lärare informeras om elevens könsidentitet, enbart enskilda, eller ingen alls?
  - Ska skolan nämna elevens könsidentitet i samtal med vårdnadshavare, eller inte? Hur kan skolan stödja eleven ifall vårdnadshavare inte gör det?
  - Det är farligt att berätta för andra om en elevs könsidentitet mot elevens vilja, till exempel inför klassen eller inför vårdnadshavare. Skolan behöver vara mycket tydlig med att det ses allvarligt på en sådan överträdelse.
  - Dessa överenskommelser ska förmedlas och hållas vid lärarbyte eller vikarie.
- Likabehandlingsarbetet i skolan behöver spegla alla delar av diskrimineringslagen. Hur arbetar skolan intersektionellt, alltså med olika diskrimineringsgrunder samtidigt, så att alla elevers rättigheter tillgodoses?
- Planeringen för underhåll och förbättringar av den fysiska miljön behöver se över behoven att göra omklädnings- och duschrum mer tillgängliga för transelever (se även Fysiska miljön).
- Möjliggör fortbildning och förändringsarbete i skolan (se även Bemötande, Pedagogik som är medveten om könsnormer, Öka ämneskunskapen och Skapa och öka kunskap om stödfunktioner).

Fysiska miljön

(huvudansvarig: rektor)

Skolbyggnaden i sig kan vara en del av strukturell diskriminering. För att skydda könsnormbrytande elever är det nödvändigt att se över och bygga bort könade strukturer.

- De flesta toaletter i skolor i Sverige har i dag toalettskylt som informerar enbart om deras funktion ("WC") och är inte könskodade; det är en enkel åtgärd att ändra det när så inte är fallet. Könskodade toaletter kan leda till att elever undviker att använda toaletten under skoltid. Det kan skapa stress och leda till njurskador och andra fysiska men. Att se till att alla toaletter är tillgängliga till exempel med rullstol eller kryckor och inte är könade är bra utifrån ett intersektionellt perspektiv; det minskar även begränsningar till exempel för elever som använder rullstol eller annat hjälpmedel och för elever som får assistens.
- Könskodade omklädningsrum skapar stora problem för transelever, inklusive ickebinära (se till exempel denna norska studie: Sørlie, 2020). Transelever som inte tillåts byta om i det omklädningsrum som är till för personer med deras könsidentitet utsätts för stort obehag och även fara. Att vara tvungen att byta om i fel omklädningsrum, i en skrubbd eller på en toalett är återkommande exempel i forskningen. Men även att byta om i rätt omklädningsrum kan skapa utsatthet för eleven. Det är viktigt att stämna av hur eleven vill ha det.

Att inte kunna byta om leder ofta till att eleven är tvungen att välja bort idrottslektionen. Det medför dåliga betyg och dåligt mående. Just behovet för transpersoner att kunna delta i fysisk aktivitet har diskuterats intensivt på senare år även i Sverige (Piehl et al., 2020).

Många elever som inte bryter mot könsnormer önskar också att få byta om i avskildhet. Det kan finnas hård eller nedsättande jargong som gör omklädningsrummet otryggt. Att ha enskilda bås, som inte är könskodade, är en bra lösning. Ett annat alternativ kan vara att installera bås med draperi inom de existerande omklädningsrummen. Eventuella kostnader får då vägas mot vinsten att skolan blir mindre diskriminerande (Sørlie, 2020, p. 225).

För att trygga närvaron i undervisningen för ickebinära och andra transelever tills dess är det viktigt att ha en alternativ lösning. Det kan vara ett annat rum som blir könsneutralt omklädningsrum, som ska vara minst lika trevligt som de andra omklädningsrummen.

Bemötande

(huvudansvariga: alla vuxna i skolan)

Detta är något som deltagarna i studien verkligen betonat, hur de vuxna i skolan reagerar och hur eleven blir bemött när den till exempel berättar att den är ickebinär eller lyfter frågor om könsidentitet i klassrummet. Hur vill vi själva bli bemötta? Med respekt, och i bästa fall även med omtanke. Olika sätt att visa respekt följer här.

- Används könande hälsningar slentrianmässigt? Tilltalas vissa barn och ungdomar enbart genom en könskategori ("hej killar")? Könande hälsningar visar eleverna att de vuxna ser dem som del av en könad grupp, inte som individer. Det gör att elever som är trans på olika sätt känner sig utanför. Här gäller det att vara kreativ! "Hej allihopa" funkar utmärkt i många lägen, yngre barn blir kanske glada över "hej guldklimpar"? Ett undantag är att transkillar kan bli bekräftade av att på detta sätt inkluderas i killgruppen, och transtjejer kan bli bekräftade av att på detta sätt inkluderas i tjejgruppen – men i så fall krävs det att den som hälsar faktiskt vet att alla i gruppen är killar eller tjejer.
- Det är viktigt att alltid använda det eller de pronomen som eleven väljer själv. Pronomen är inte en fråga om tycke eller smak. Pronomen kan vara livsviktiga. Att använda korrekt pronomen är mycket grundläggande för att elever som utforskar sin könsidentitet, eller som berättar om sin könsidentitet, ska kunna vara delaktiga i skolan. Enligt Svenska Akademiens ordlista är hen ett erkänt pronomen (genitiv hens, objektsform hen). Även den blir allt vanligare som pronomen, utöver pronomen hon och han.

Men inte alla som är trans använder pronomen hen. Att benämna transpersoner och ickebinära slumpmässigt med pronomenet hen kan bli problematiskt. Att prata om trans-kändisar utan att använda rätt pronomen, och i stället använda hen om alla, visar för eleverna att frågor om könsidentitet inte tas på allvar i ett klassrum. En snabb online-sökning räcker för att ta reda på vilket pronomen en känd transperson använder. Många transkillar föredrar pronomen han, många transtjejer föredrar pronomen hon. Använd alltid det pronomen som eleven i fråga föredrar.

Här kan de vuxna i skolan leda genom att vara förebilder. Exempelvis kan de berätta om sitt eller sina pronomen, och säga att de nämner detta för att visa att pronomen är viktiga och att vi inte kan se på personers yttre vilket pronomen de använder, om de inte bär till exempel keps, pin eller namnskylt med just sitt pronomen.

Att arbeta med pronomen både skyddar elever som är trans på olika sätt och bryter den könade hierarkin. Det tillåter alla elever att utforska sina egna idéer om vad det betyder att vara till exempel kille eller tjej. Det stärker alltså alla elever i sin könsidentitet och ger elever verktyg för att möta varandra med respekt.

- Lika viktigt som att använda rätt pronomen är att använda rätt namn. Rätt namn är det namn en elev använder om sig själv och ber sin omgivning att använda. Att någon använder fel namn om en, eller att tvingas använda fel namn om sig själv, kan vara mycket svårt. Några som är trans kallar det gamla namnet "dödnamn". Personer under 18 behöver vårdnadshavares samtycke för att ändra sitt namn hos Skatteverket, och det kostar pengar. Därför är det viktigt att använda rätt namn i skolan även om juridisk namnändring inte har genomförts. (Se även Skapa eller utveckla rutiner och strategier på skolan.)

Det är mänskligt att göra fel, men grymt att insistera på att få fortsätta göra det. Om eleverna påpekar för en vuxen i skolan att den har använt fel

namn eller pronomen behöver det inte bli en stor sak. Ett ”tack för att du påminner mig” räcker långt.

- När en elev berättar om sina funderingar kring sin könsidentitet behöver vuxna i skolan visa att de tar eleven på allvar. Det krävs inte att man har all kunskap i fickan för att kunna bekräfta en elevs erfarenhet. Dock är det bra att skaffa sig kunskap (se Öka kunskapen om stödfunktioner m.m.) och att fråga vad eleven önskar att skolan ska göra – ska alla lärare informeras, eller är informationen konfidentiell? Att värna elevens integritet är centralt (se Skapa eller utveckla rutiner och strategier på skolan).
- Elever ska inte behöva utbilda sina lärare. Elever som är trans på något sätt ska inte behöva ha alla svar och all kunskap. Deltagarna i studien berättar att de fått frågor från skolans vuxna som kräver att de ”har bestämt sig”. För en del unga som är trans är deras identitet en solklar vetenskap, för andra kan det finnas en period av osäkerhet.
- Denna osäkerhet grundas i att vi lever i ett cisnormativt samhälle som kräver att vi har en tydligt könad kropp, en tydlig könsidentitet och ett tydligt könsuttryck. Om vi i stället tänker oss ett samhälle som hedrar människor som bryter mot könsnormer på olika sätt behöver ingen uppleva oro inför sitt utforskande av sin könsidentitet eller sitt könsuttryck. Det är helt enkelt ingen big deal.
- Det är viktigt att kunna benämna (sin) identitet. Begreppen för att benämna könsidentitet är i kontinuerlig förändring. En del vill kallas trans-, till exempel transtjej eller transkille. För andra är det otvetydigt att de är just killar eller tjejer (med en transerfarenhet i sitt liv). I min studie finns bland andra dessa sätt att beskriva sig själv: tjej, ickebinär femme, ickebinär transman, agender kille, kille, transkille. Den viktigaste regeln är att respektera de ord eleverna använder om sig själva.
- ”Fula ord”? Frågan om jargongen i skolkorridorerna har diskuterats länge. Det tjänar ingenting till att förbjuda vissa ord som används som skällsord, det kan tvärtom leda till att det saknas ett språk för normbrytande identiteter. Vi behöver ord som ”trans” i klassrummet, och de behöver laddas som neutrala och beskrivande, hellre än som maktfullt förtryck.
Att arbeta mot fettförakt i klassrummet och i korridorerna genom att avbryta när ”fet” används för att förtrycka, att ingripa när ”tjej” används nedsättande i killgrupper, eller när ”böj” ses som synonymt med ”dålig” gynnar inte bara de elever som bryter mot normer som gäller kön, sexualitet och kropp. Det är en markering att sexualiserat och könat förtryck i alla dess former är oacceptabelt i skolan, och det är en viktig insats för alla elevers mående.
- Integritet. Många som är trans på olika sätt blir upprepade gånger utsatta av både bekanta och okända som ställer närgångna frågor om ens kropp och om en kommer att genomgå könsbekräftande vård. I skolan blir det särskilt

obehagligt och våldsamt, eftersom elever har begränsade möjligheter att lämna sammanhanget. Är det vuxna som ställer frågor till barn och ungdomar kan det även innebära en sexualisering av elevens kropp av en vuxen som den står i beroendeställning till.

När en elev anförtror sig till en vuxen i skolan kan den vuxna fråga om eleven önskar att få reda på vart den kan vända sig för att söka könsbekräftande vård, men inte om den tänker genomgå konkreta medicinska behandlingar. (Mer information se Öka kunskapen om stödfunktioner m.m.).

Pedagogik som är medveten om könsnormer

(huvudansvariga: lärarna)

Det är viktigt att skapa klassrum som speglar alla elever. En bra grundsats är att utgå från att det är minst en elev i klassrummet som är trans på något sätt, eller som är intersex, även om eleverna inte berättat det för sina lärare och även om de inte ens känner till det själva (ännu). Det är skolan som måste förtjäna elevernas förtroende, inte eleverna som ska behöva kämpa för synlighet.

Här finns olika förslag för att göra klassrummet mindre könskodat.

- Gruppindelning efter andra kriterier än kön. Att dela in klassen i tjej- och killgrupper är ett säkert sätt att få ickebinära att uppleva otrygghet, likaså transtjejer och transkillar som inte kan vara öppna. En anledning som nämns för könsbinär gruppindelning är att det kan kännas tryggare för flickor, tjejer och unga kvinnor, och att det är viktigt att kunna prata om kroppens utveckling i en grupp med andra som har samma sorts kropp. Men även killar kan ha mens! Behövs gruppindelning eller har alla rätt till samma kunskap, exempelvis vad som brukar hända med olika slags kroppar i puberteten? Kanske kan gruppindelning göras efter färgen på elevernas byxor?
- Ett mycket enkelt sätt att normalisera normbrytande könsidentiteter är att byta ut exempel i övningar och att använda olika pronomen. Det öppnar upp för en mer utforskande syn på könsidentitet.
- Det är viktigt att prata om könsidentitet. Könsidentitet är något alla har, både cispersoner och transpersoner förhåller sig till konceptet kön i sin identitet. Det är mycket bra att bjuda in externa föreläsare för att prata om könsnormer med klassen. Dock kan det bli problematiskt om dessa föreläsningar fungerar som en snabb lösning som inte kräver vidare arbete av skolan; det gör att personer som bryter mot könsnormer anses vara avvikande och märkliga (Malatino, 2015). Sådana inslag i undervisningen bör vara en del av en större helhet (se Öka ämneskunskapen).
- Könsidentitet är inget som kan diskuteras ”för eller emot”. Att låta klassen diskutera om det är bra att det finns transpersoner öppnar upp för osynliggörande av personer i klassen som bryter mot könsnormer.

- Sist men inte minst ger det viktiga signaler hur lärare förhåller sig när verbalt eller fysiskt våld sker i klassrummet eller korridoren. Att inte ingripa visar för alla elever att det är okej att utsätta andra för våld, och för transelever att de inte har något stöd från skolan.

Öka ämneskunskapen (huvudansvariga: lärarna)

Ett av de krav som deltagarna formulerade är att skolan behöver öka sina ämneskunskaper, i alla ämnen, rörande könsidentitet. För olika skolämnen finns undervisningsmaterial framtaget som kan användas för att visa en bredd i könsidentiteter och hur kön har skapats olika i olika tider och i olika sammanhang.

Vår kunskapsproduktion är ofta präglad av de normer som finns i vårt samhälle, vilket påverkar vad vi anser vara relevant kunskap. Forskning i olika ämnen, som biologi, historia, juridik, etnografi, arkeologi, litteratur, sociologi och genusvetenskap, visar att det finns fler kön än två. Det gäller i fråga om kroppen, i fråga om identitet och i samhället. Det är ett faktum. Frågan är bara hur våra samhällen utformar sociala strukturer och normer. I Sverige har vi än så länge enbart två juridiska kön; mångas erfarenheter speglas inte i denna ordning.

Det kan ibland vara relevant att i undervisning inkludera exempel på våldsamma erfarenheter som olika grupper utsätts för. I sådana fall är det viktigt att vara tydlig med att det inte är identiteten som skapar våldet, utan normerna, och att även inkludera exempel på motstånd och aktivism.

Det finns mycket olika material som kan användas i allt från förskolan, genom hela grundskolan och på gymnasiet. De senaste åren har flera böcker för yngre barn getts ut, som utforskar frågor kring könsidentitet, där kan förskolan ha ett försprång.

Det finns många sätt att göra undervisningen mindre formad av cisnormer. Det kan vara genom att ta in undervisningsmaterial som speglar nyare rön om den könade kroppen. Eller genom att byta ut exemplen i matteböckerna. Eller att ha en utforskande utgångspunkt till hur olika föreställningar till kön formar våra samhällen i olika tider (Summanen, 2021). Eller genom att lära ut ett brett spektrum av begrepp som en kan använda för att benämna kroppsdelar. Eller genom att ha samtal om hur en kan få en trygg relation med sin egen kropp när en har könsdysfori, eller vad personer som får pubertetsblockerande behandling behöver tänka på om de har sex och inte vill bli gravida eller inte vill att deras partner blir gravid (Bartholomaeus & Riggs, 2017a, kapitel 2). RFSL:s och RFSL Ungdoms sida transformering.se har bra information.

Här är några exempel för undervisning i olika ämnen.

- Biologi: Vilken kunskap om kroppen finns i läroböckerna om biologi? Hur skapar hormoner, kromosomer, yttre och inre könsorgan och sekundära könskaraktiska det som vi sammanfattningsvis kallar för ”kön”? Olika organisationer har bra information för att göra undervisning mer intersex-inkluderande, till exempel OII Europe <https://oiieurope.org/>.

- **Idrott och hälsa:** Utöver frågan om omklädningsrummen (se Fysiska miljön) är det bra att förstå att bland annat transkillar kan använda binders för att skapa en plattare överkropp, och att det kan påverka hur de kan delta i idrotten.
- **Matematik:** Här är det möjligt att göra statistikövningar med fler kategorier än kvinna och man. Görs en sådan övning bör det utformas så att eleverna inte behöver ange sitt kön i klassrummet genom att exempelvis räkna upp handen.
- **Musik:** Byxroller och kontratenorer har funnits länge i europeisk klassisk musik, i Japan finns det Takarazuka. Vad säger det om hur röster kan utbildas?
- **Samhällskunskap:** Hur blev det så att vi enbart har två juridiska kön i Sverige? Vilken roll spelar staten när en vill göra förändringar i sin kropp? Hur har aktivismen för trans- och intersekrättigheter sett ut i Sverige, i Europa och i världen historiskt och hur ser den ut i samtiden? Vilka hinder finns för transpersoners självbestämmande? Hur har binära föreställningar om kön använts som våldsamma mekanismer i kolonialiseringen, och hur har det påverkat olika ursprungsfolk? Hur fördelas rätten till ens kropp mellan individen och staten (Alm, 2021)? Edward Summanens bok *Queera tider* (med illustrationer av Adrian Malmgren) kan vara en bra ingång för eleverna att närma sig frågorna (Summanen, 2021).
- **Sexualitet, samtycke och relationer:** Enligt de nya läroplanerna ska undervisningen ”planera[s] och genomföra[s] ... så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet” (Skolverket, 2021, p. 6). Det är till exempel viktigt att inkludera kunskap om hur kroppsdelar kan benämnas, hur en kan få en trygg relation med sin egen kropp när en har könsdysfori, eller vad personer som får pubertetsblockerande behandling behöver tänka på om de har sex och inte vill bli gravida eller inte vill att deras partner blir gravid (Bartholomaeus & Riggs, 2017a, kapitel 2). RFSL:s och RFSL Ungdoms sida <https://transformering.se/> har bra information.
- **Språk:** Hur uttrycks kön i olika språk och hur har det förändrats över tid?

Inte minst är det viktigt att byta ut felaktigt och farligt undervisningsmaterial. Misstänkliggörs eller förlöjligas könsnormbrytande personer i undervisningsmaterialet? Står normbrytande sexualitet och könsidentitet fortfarande i samma ”fakta”-ruta som pedofili? Används transkvinnor, transvestiter, travesti eller hijra som skrattretande exempel på andra kulturer eller andra tider? Dessa material bör i så fall tas bort omedelbart, de är farliga. Mer rättvisande är att använda material som lyfter olika sätt att leva kön och genus i olika historiska och sociala sammanhang.

Skapa och öka kunskap om stödfunktioner (huvudansvar: kuratorer och skolsköterskor)

Elever som är trans på olika sätt behöver ofta utbilda sina skolor, bland annat med kunskap om vilka möjligheter som finns för unga personer som utforskar sin könsidentitet, eller som är trans eller ickebinära, eller intersex, att få mer information. Inte minst kuratorer och skolsköterskor bör vara kunniga om hur transelever ska bemötas, vilket stöd de ska få och vart de kan vända sig. De kan till exempel göra följande.

- Stödja elevgrupper i skolan som tar sig an frågor om könsnormer. Ibland är det feministiska grupper, ibland finns det hbtqi+-grupper i skolor. Som deltagare i studien berättade kan sådana grupper i längden även hjälpa skolan att förbättra sitt likabehandlingsarbete. Inte minst i mindre kommuner kan det vara värdefullt att skapa mötesplatser där könsnormbrytande elever och deras vårdnadshavare kan träffas (Meyer et al., 2016).
- Ta reda på var i närheten det finns grupper för unga hbtqi+-personer. Att ha en plats där det finns andra som är normbrytande och vuxna som har kompetensen att stödja dem kan vara en enorm lättnad. Dessa grupper är ofta öppna för unga personer från ca 13 år och uppåt.
- Ta reda på vad en transidentitet betyder i det svenska samhället. Vilka lagar och regler gäller? Det finns även olika organisationer för personer som är trans på olika sätt, och för deras närstående, som till exempel anordnar kollar.
- Ta reda på vad det kan betyda att vara intersex. Arbete för intersexpersoners rättigheter har funnits i många år, men är mindre synligt. Även här finns det intresseorganisationer.
- Ta reda på vart en elev kan vända sig för att få kontakt med den könsbekräftande vården. Varken elevhälsan eller barn- och ungdomspsykiatri ska sätta könsdysforidiagnoser, som är den sorts diagnos en person behöver för att kunna få könsbekräftande behandling. Det är specialistvården som har rätt kunskap här. Att ge information om korrekt vårdkontakt till en elev som önskar det betyder att den kan komma i kontakt med specialutbildad vårdpersonal. Dock kan det ta lång tid att få den första kontakten. Här finns information om vilka utredningsteam som finns: transformering.se/vardhalsa/transvard/utredningsteam.